

**ПО ВЪПРОСА ЗА ТЕНДЕНЦИЯТА КЪМ АНАЛИТИЗЪМ ПРИ
СТЕПЕНИТЕ ЗА СРАВНЕНИЕ НА ПРИЛАГАТЕЛНИТЕ
ИМЕНА В СЪВРЕМЕННИЯ ГРЪЦКИ ЕЗИК
(ВЪРХУ МАТЕРИАЛ ОТ ВЕСТНИК „КАΘΗΜΕΡΙΝΗ“, 2013 г.)**

Таня Иванова
Пловдивски университет „Паусий Хилендарски“

**ON THE ISSUE OF THE TENDENCY TOWARDS ANALYTISM
IN THE DEGREES OF COMPARISON OF ADJECTIVES
IN MODERN GREEK LANGUAGE
(ON MATERIAL FROM THE ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ NEWSPAPER 2013)**

Tanya Ivanova
Paisii Hilendarski University of Plovdiv

The tendency towards analytism in the development of the noun system is inherent in many Indo-European languages. But the transition from synthetism to analytism in the Balkan languages is remarkable in that it combines into a unitary system a number of interdependent phenomena that create the unique appearance of the Balkan type of analytism. Alongside the collapse of the declension and the morpho-syntactic changes as a result of this, the trend to analytism in the Balkan languages is apparent in the replacement of synthetic degrees of comparison with analytical ones. This kind of transition from synthetism to analytism has been accomplished in all Balkan languages, including Greek which is not a central Balkan language.

Key words: synthetism, analytical construction, superlative, degrees of comparison, synthetic degrees of comparison, analytical degrees of comparison, descriptive degrees of comparison

Еволюцията от синтетизъм към аналитизъм в развоя на именните системи е присъща на много индоевропейски езици. Преходът от синтетизъм към аналитизъм обаче в балканските езици е забележителен с това, че обединява в единна система множество взаимнозависими явления, които създават неповторимия облик на балканския тип аналитизъм. Заедно с разпадането на склонението и

морфо-синтактичните промени, настъпили вследствие на това, тенденцията към аналитизъм в балканските езици се проявява още и в заместването на синтетично изразените степени за сравнение с аналитични форми. Този вид преход от синтетизъм към аналитизъм се е извършил във всички балкански езици, включително и в гръцкия, който не е централнобалкански език (срвн. Асенова 2002: 117).

С настоящата статия целим да обобщим наблюденията си върху развитието на тенденцията към аналитизъм при степените за сравнение на прилагателните имена в съвременния гръцки език. За постигане на целите на изследването е избрана публицистиката като емпирична среда и по-конкретно статии на обществено-политическа и икономическа тематика от вестник „Καθημερινή“ в периода януари – март 2013 г. Ние ще се базираме на примери от този вестник, тъй като по страниците на печата и особено на този ежедневник често се наблюдава смесване на синтетични и аналитични форми за изразяване на степените за сравнение.

Прилагателното име е една от категориите, които участват в процеса към аналитизъм. Чрез тях нерядко несъгласуваните определения се трансформират в съгласувани и по този начин се избягва употребата на родителния падеж. Присъщата на прилагателното име експресивност спомага за тази трансформация и е в духа на съвременните по-демократизирани форми на гръцкия език.

Според Клерис и Бабиньотис „всеки носител на даден език, за да комуникира, трябва преди всичко да назове обекта на разговор. Това се извършва, като се използва главно името. Често обаче говорителят иска да предаде някакво свойство на съществителното име и това става с помощта на прилагателните имена. Прилагателните имат атрибутивна функция, тъй като са определения на съществителните, които им придават някакво свойство или качество“ (Клерис, Бабиньотис 2005: 53).

Прилагателното име обаче не е обект на изследване в настоящия анализ като отделна морфологична категория и във функцията му да бъде определение на съществителното, а тук интерес представлява свойството на прилагателните имена да се степенуват.

Степента като морфологична категория е присъща на много индоевропейски езици, включително и на съвременния гръцки език. „Степента е абстрактно количествено изменение, отнасящо се до признаците на обектите и засягащо самия признак, но такова явление, което не определя количествено свързани с него обекти“ (Чаролеева 2007: 19).

В гръцкия език поради паралелното съществуване на синтетични и аналитични форми на степените за сравнение картината е много пъстра и предизвиква специален интерес на учените към явлението на постепенното заместване на синтетичните форми от аналитични – един процес, който е динамично изразен в съвременната езикова ситуация и представлява непосредствена последица от тенденцията към аналитизъм в именната система на езика.

Синтетичните степени за сравнение в гръцки език образуват сравнителна степен с флексиите -ότερος, -η, -ο за прилагателните имена, окончаващи на -ος, -η/α, -ο (ψηλός – ψηλότερος – висок – по-висок), -ύτερος, -η, -ο за прилагателните имена, окончаващи на -υς, -ια, -υ (βαθύς – βαθύτερος – дълбок – по-дълбок), и на -εστερος, -η, -ο за прилагателните, окончаващи на -ης, -ης, -ες (επιμελής – επιμελέστερος – старателен – по-старателен) (срвн. Пороманска 2002: 191). П. Макридж отбелязва, че „синтетичните степени за сравнение са по-характерни за книжовните текстове“ (Макридж 2011: 242).

Аналитичното образуване на сравнителна степен на прилагателните имена в съвременния гръцки език се извършва по аналогичен за останалите балкански езици начин, а именно с частицата πιο (по) и положителната степен на прилагателното: πιο ψηλός (по-висок), πιο βαθύς (по-дълбок), πιο επιμελής (по-прилежен). (Пороманска 2002: 191). Според П. Макридж „тези форми характеризират по-често разговорната реч“ (Макридж 2011: 242).

Интерес представлява проследяването на развитието на т. нар. „аналитизъм“ при образуването на суперлатива. В гръцкия език различаваме два вида превъзходна степен – относителна и абсолютна. Относителната превъзходна степен се образува, като пред сравнителната степен се поставя определителният член в съответния род: ο ψηλότερος/ ο πιο ψηλός (най-висок), ο βαθύτερος/ ο πιο βαθύς (най-дълбок), ο επιμελέστερος/ ο πιο επιμελής (най-прилежен). Абсолютната превъзходна степен по принцип се изразява афиксално, като към прилагателните имена поставяме флексиите -ότατος, -η, -ο (ψηλότατος – най-висок), ύτατος, -η, -ο (βαθύτατος – най-дълбок), -εστατος, -η, -ο (επιμελέστατος – най-прилежен) (срвн. Пороманска 2002: 192).

В гръцкия език съществуват прилагателни, които имат особени форми за сравнителна и превъзходна степен, които са единствени и не могат да бъдат заменени с аналитични или описателни конструкции, като напр.: καλός – καλύτερος – άριστος (добър – по-добър – най-добър)/κάλλιστος, κακός – χειρότερος – χειρίστος/κάκιστος (лош – по-

лош – най-лош), μικρός – μικρότερος – ελάχιστος (мальк – по-мальк – най-мальк), λίγος – λιγότερος – ελάχιστος (мальк – по-мальк – най-мальк), μεγάλος – μεγαλύτερος – μέγιστος (голям – по-голям – най-голям), πολύς – περισσότερος – πλείστος (много – повече – най-много) (Пороманска 2002: 193).

Неправилните форми на степените за сравнение на прилагателните имена са разгледани подробно от Питър Макридж. Той отбелязва следните особености при образуването на компаративната и суперлативната степен: „απλός – απλούστερος – απλούστατος, “ (обикновен – по-обикновен – най-обикновен), „κακός – χειρότερος – χειρίστος/κάκιστος“ (лош – по-лош – най-лош), „καλός – καλύτερος – άριστος/κάλλιστος“ (добър – по-добър – най-добър), „κοντός – κοντότερος (когато се използва за ръст)/ κοντύτερος“ (когато се използва за дължина) (нисък – по-нисък – най-нисък, къс – по-къс – най-къс), „λίγος – λιγότερος – ελάχιστος“ (мальк – по-мальк – най-мальк), „μεγάλος – μεγαλύτερος – μέγιστος“ (голям – по-голям – най-голям), „μικρός – μικρότερος ελάχιστος“ (мальк – по-мальк – най-мальк) „, πολύς – περισσότερος – πλείστος“ (много – повече – най-много) (Макридж 2011: 241).

Фактът, че при двама автори срещаме почти еднакви неправилни форми при образуването на степените за сравнение на прилагателните имена, показва, че действително в съвременния гръцки език те са доста ограничени. Старогръцкото изобилие от неправилни форми постепенно се е ограничило и днес ние срещаме само няколко прилагателни от такъв тип. Този факт се обяснява с тенденцията към аналитизъм в номиналната система, която характеризира съвременния гръцки език. Тя е провокирана от стремежа към опростяване на езика и ограничаване на сложните конструкции и неправилните форми при имената. В рамките на тенденцията към аналитизъм в именната система на новогръцкия език си обясняваме и факта, че все по-често в разговорната реч срещаме замяна на формите на неправилните прилагателни имена с аналитични конструкции (πιο καλός – по-добър, πιο κακός – по-лош, πιο μικρός – по-мальк). Нужно е обаче да отбележим, че според правилата на съвременния гръцки език замяната на неправилните форми на степените за сравнение с аналитични е недопустима за писмената и книжовната реч. Дори според някои автори това явление характеризира диалектите (срвн. Макридж 2011: 241).

II. Макридж отбелязва също и един много важен факт, който характеризира съвременното състояние на езика. „В гръцки език не

съществува толкова ясно разграничаване между сравнителна и превъзходна степен, както например в английския, и понякога в изреченията се използва формата за превъзходна степен като сравнителна: *Οι πελάτες του ξενοδοχείου θεωρούνται οι καλύτεροι από όλους τους άλλους ξένες επισκέπτες* (Клиентите на хотела се смятат за по-добри от всички други чуждестранни посетители“ (Макридж 2011: 242). В този пример формата за превъзходна степен „*οι καλύτεροι*“ изпълнява функцията на сравнителна степен.

Под влияние на книжовната норма наблюдаваме и образуването на изрази с определителен член и сравнителна степен на едно прилагателно име в единствено число, среден род в значение „колкото се може по...“ (напр. *το ταχύτερο μέσο* – колкото се може по-бързо средство). В димотики те са заместени от изразите „*όσο γίνεται/όσο το δυνατόν*“ (колкото се може по...). Също под влияние на книжовната традиция и почти изолирано само в писмената реч някои форми за абсолютна превъзходна степен се използват като относителни. Така заедно с фразата за абсолютна превъзходна степен *-έχει μέγιστη σημασία* (има най-голямо значение), срещаме и изрази като *το μεγαλύτερο τμήμα του λαού* (най-голямата част от народа) (срвн. Макридж 2011: 242).

Исключително ценни за нашето изследване са т. нар. „описателни“ степени за сравнение, известни в българската граматика като елативни, защото те са резултат от развитието на аналитизма в номиналната система на съвременния гръцки език и свидетелстват за динамичното развитие на тази тенденция.

Изразяването на суперлатива чрез перифраза като най-прост и непосредствен начин е разпространено в различни езици. В гръцкия език в рамките на посочената по-горе тенденция все по-често абсолютната превъзходна степен се изразява с помощта на наречието *πολύ* (много) (*πολύ πολύ*) или чрез повторение на прилагателното име, както и с прибавяне на префиксите *κατά-* (*κατάσπρος*) (снежнобял), *ολο-* (*ολόμαλλος*) (целият от коприна), *θεο-* (*θεότρελος*) (безумно луд), *παν-* (*πανάρχαιος*) (много древен), *υπερ-* (*υπερπολυτελής*) (свръхлуксозен) (срвн. Пороманска 2002: 193).

П. Асенова, разглеждайки въпроса за елативните степени за сравнение в балканските езици, отделя специално внимание на гръцкия език. Тя твърди, че освен в официално признатата книжовна форма на съвременния гръцки език и в много диалекти се използват аналитични, описателни по същество форми, които са се граматикализирали. Според нея в редица говори (в Мала Азия – Понт,

Сили Демирдеси и в Тракия) наречието „ακόμα“ (още) се е превърнало в частица за сравнителна степен, напр. *ακόμα καλός* (по-добър). В други говори (в Кападокия и Епир) същото наречие се използва като частица за превъзходна степен, напр. *ακόμα και καλύτερος* (най-добър). Асенова подчертава, че според А. Тумб тези форми са резултат от турско влияние. Това мнение се споделя и от К. Сандфелд. Действително според П. Асенова конструкции като *αλού μεν κ'ακόμ μικρός* (от мен по-малък) калкират турското *benden daha* (което е наречието „ακόμα“). Същите функции като „ακόμα“, твърди авторката, има и частицата местоимение *άλλο* (друго), която се използва според Асенова в понтийските и севернопонтийските говори за образуване на сравнителна степен, напр. *άλλο καλός* (по-добър) (срвн. Асенова 2002: 119).

Действително авторката прави важни наблюдения върху общите черти при образуването на степените за сравнение в балканските езици. Но нейните наблюдения върху гръцкия език трябва да бъдат подложени на по-задълбочен анализ. Всички тези „диалектни“ описателни форми на степените за сравнение всъщност не характеризират само разговорната реч. Наблюденията върху примерите от журналистически текстове, които ще разгледаме по-долу в статията, показват изобилие от такива форми. Споделяме твърдението, че елативните степени за сравнение са по-често използвани в разговорния език, но не можем да възприемем, че те не присъстват в писмената реч.

Както отбелязахме по-горе, като емпирична основа за настоящото изследване са избрани статии от вестник „Καθημερινή“ от 2013 г.

Вестник „Καθημερινή“ е един от най-влиятелните гръцки ежедневници, които се придържат по-стриктно към правилата на книжовната традиция. Затова ще проследим примерите от статиите на обществено-политическа и икономическа тематика в този вестник, за да констатираме дали тенденцията към аналитизъм при степените за сравнение е действително силно развита в съвременното състояние на езика, или тя характеризира предимно разговорната реч.

ΣΙΝΤΕΤΙΧΝΗ ΦΟΡΜΗ ΗΑ ΣΤΕΠΕΝΗ ΖΑ СРАВНЕНИЕ
1. ...και αποτελεί το κρισιμότερο προαπαιτούμενο... (Καθημερινή, 06/01/2013)
2. Άμεση και σημαντικότερη προτεραιότητα... (Καθημερινή, 06/01/2013)
3. ...να αποχωρήσει από από παλιότερη συζήτηση για την Ελλάδα... (Καθημερινή, 06/01/2013)
4. ...που διαθέτουν και τις περισσότερες ψήφους... (Καθημερινή, 06/01/2013)
5. ...που θεωρείται ένα από τα σημαντικότερα πολιτικοοικονομικά σκάνδαλα... (Καθημερινή, 06/01/2013)
6. ...οι οφέλες του στενού και ευρύτερου δημόσιου τομέα... (Καθημερινή, 13/01/2013)
7. ...που βρίσκεται στο νοτιότερο άκρο της χώρας... (Καθημερινή, 13/01/2013)
8. Το μεγαλύτερο ενδιαφέρον σε αυτό το πρόγραμμα είναι... (Καθημερινή, 13/01/2013)
9. ...αποτελεί το πρώτο βήμα για τη μεγαλύτερη συγχώνευση... (Καθημερινή, 13/01/2013)
10. ...επιδιώκεται ο ορθολογικότερος και οικονομικά επιδοτικότερος επιχειρησιακός και στρατηγικός σχεδιασμός... (Καθημερινή, 13/01/2013)
11. ...εις βάρος των περιφερειακών μικρότερων λιμένων... (Καθημερινή, 13/01/2013)
12. Ο ειδικότερος ρόλος κάθε λιμανίου... (Καθημερινή, 13/01/2013)
13. Η καλύτερη του προβλεπόμενου εκτέλεση είναι... (Καθημερινή, 13/01/2013)
14. ...οι προοπτικές ανάπτυξης της παραγωγής και των εξαγωγών είναι σημαντικότερες ... (Καθημερινή, 13/01/2013)
15. ...τα έσοδα από την αύξηση της τιμής του πετρελαίου θέρμανσης ήταν περισσότερα ... (Καθημερινή, 13/01/2013)
16. Ακολουθούν τα μεγαλύτερα αθλητικά κέντρα... (Καθημερινή, 13/01/2013)
17. ...και με μικρότερα ποσά(Καθημερινή, 13/01/2013)
18. ..στο γενικότερο πρόβλημα ρευστότητας της αγοράς ηλεκτρισμού... (Καθημερινή, 13/01/2013)
19. ...στο πλαίσιο μιας ευρύτερης διεθνούς τάσης... (Καθημερινή, 13/01/2013)
20. ... οι περισσότεροι από τους ενδιαφερομένους επενδυτές κοιτούν... (Καθημερινή, 13/01/2013)
21. ...που προτίνει στους υψηλότετου εισοδηματικού επιπέδου πελάτες... (Καθημερινή, 13/01/2013)

22. ...σε περισσότερες από μια χώρες... (Καθημερινή, 13/01/2013)
23. Επίσης, χαμηλότερες είναι οι τιμές... (Καθημερινή, 13/01/2013)
24. ...η πραγματική εισροή είναι μεγαλύτερη ... (Καθημερινή, 13/01/2013)
25. ...οι μηνιαίες δαπάνες των νοικοκυριών για τους φόρους να είναι χαμηλότερες ... (Καθημερινή, 13/01/2013)
26. ...που αφορούσε περιουσία μεγαλύτερης αξίας... (Καθημερινή, 13/01/2013)
27. ...προκειμένου να επιχειρηθεί η δικαιότερη κατανομή των φορολογικών βαρών... (Καθημερινή, 13/01/2013)
28. ...επιβάλλονται σε αντικειμενικές αξίες που πλέον είναι υψηλότερες των πραγματικών... (Καθημερινή, 13/01/2013)
29. ...θα αποδεχθεί εάν έχουν μεγαλύτερο βάθος... (Καθημερινή, 13/01/2013)
30. ...το οποίο υφίσταται τα τελευταία χρόνια ισχυρότατο πλήγμα... (Καθημερινή, 13/01/2013)
31. Σε πλείστες περιπτώσεις δεν μπορεί... (Καθημερινή, 13/01/2013)
32. ...θα συνεισφέρει σε μια καλύτερη σχέση εμπιστοσύνης... (Καθημερινή, 13/01/2013)
33. ...αλλά θίγει και τις ευρύτερες πολιτικές και πολιτισμικές διαστάσεις... (Καθημερινή, 13/01/2013)
34. Ίσως σημαντικότερη είναι μια άλλη συνέπεια... (Καθημερινή, 13/01/2013)
35. Να επιτρέπει την ευχερέστερη παρακολούθηση... (Καθημερινή, 13/01/2013)
36. ...να υποστηρίζεται από μια ευρύτερη προσπάθεια... (Καθημερινή, 13/01/2013)
37. ...για συναλλαγές που είναι μεγαλύτερες από 500 ευρώ... (Καθημερινή, 13/01/2013)
38. Σύμφωνα με ανώτερο στέλεχος του υπουργείου Οικονομικών... (Καθημερινή, 20/01/2013)
39. ...ενώ γενικότερη είναι η αίσθηση... (Καθημερινή, 20/01/2013)
40. ...να αναδεικνύεται σε σημαντικότερη δραστηριότητά του...(20/01/2013)
41. Το μεγαλύτερο βάρος έπεσε... (Καθημερινή, 20/01/2013)
42. ...παρουσιάζει ταχύτατη μείωση των αμειβών... (Καθημερινή, 20/01/2013)
43. ...κατόρθωσαν να έχετε πληρώσει μικρότερο τμήμα... (Καθημερινή, 20/01/2013)
44. ...με μια μεγαλύτερη ενίσχυση των τραπεζών... (Καθημερινή, 20/01/2013)

45. Ας κάνουμε τις καλύτερες επενδύσεις... (Καθημερινή, 27/01/2013)
46. ...εάν ασφαλίζουμε την καλύτερη ποιότητα κατάρτισης... (Καθημερινή, 27/01/2013)
47. Η διάταξη υπήρχε σε παλιότερους φορολογικούς νόμους... (Καθημερινή, 27/01/2013)
48. ...η χώρα γίνεται φτωχότερη ... (Καθημερινή, 03/02/2013)
49. Ενδεικτική είναι η παλιότερη μελέτη... (Καθημερινή, 03/02/2013)
50. ...οι οποίοι θα πληρώσουν μεγαλύτερο φόρο... (Καθημερινή, 03/02/2013)
51. ...έχει να καταδείξει σημαντικότατο έργο... (Καθημερινή, 03/02/2013)
52. ... ο καλύτερος τρόπος για την καταπολέμηση της φτώχειας... (Καθημερινή, 10/02/2013)
53. ...που έκανε αίφνης την Ιρλανδία τη δεύτερη παλιότερη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης... (Καθημερινή, 10/02/2013)
54. Οι έξι μεγαλύτερες ιρλανδικές τράπεζες έφτασαν... (Καθημερινή, 10/02/2013)
55. ...θα πρέπει να πάμε σε βαθύτερη ενοποίηση... (Καθημερινή, 10/02/2013)
56. ...είναι το καλύτερο όπλο κατά της φτώχειας... (Καθημερινή, 10/02/2013)
57. Η δική μου οργάνωση είναι μια από τις καλύτερες στον τομέα... (Καθημερινή, 10/02/2013)
58. ...για τον καλύτερο έλεγχο από δόσης του ΦΠΑ... (Καθημερινή, 10/02/2013)
59. ...που έχουν περισσότερο προσωπικό και λιγότερες υποθέσεις... (Καθημερινή, 10/02/2013)
60. ...όταν η ύφεση είναι μεγαλύτερη ... (Καθημερινή, 17/02/2013)
61. ...προέκυψε το θέμα της μείωσης του κατώτατου μισθού... (Καθημερινή, 17/02/2013)
62. Η μεγαλύτερη ομάδα ελέγχεται... (Καθημερινή, 17/02/2013)
63. Ο δεύτερος δημοφιλέστερος προορισμός ήταν... (Καθημερινή, 10/03/2013)
64. Νέα οξύτατη αντιπαράθεση ξέσπασε... (Καθημερινή, 17/03/2013)
65. ...ότι η καταδίκη θα μπορούσε να συνοδευθεί από μικρότερη ποινή... (Καθημερινή, 17/03/2013)
66. ...ήταν η άριστη νομική κατάρτισή του... (Καθημερινή, 17/03/2013)

ΑΝΑΛΙΤΙΧΝΙ ΦΟΡΜΙ ΗΑ ΣΤΕΠΕΝΙ ΖΑ ΣΡΑΒΗΕΝΙΕ
1. ...η κυβέρνηση θα έρθει αντιμετώπη με την πιο καυτή πατάτα... (Καθημερινή, 06/01/2013)
2. ...επικράτησαν πιο ψύχραιμες φωνές... (Καθημερινή, 06/01/2013)
3. ...στην πιο δύσκολη από τις 31 πολιτείες της χώρας... (Καθημερινή, 13/01/2013)
4. Για να γίνω πιο συγκεκριμένος ... (Καθημερινή, 13/01/2013)
5. Ας ξεκινήσουμε με το πιο απλό ζήτημα... (Καθημερινή, 13/01/2013)
6. ...πως μπορεί να καταστεί η Ελλάδα πιο παραγωγική και ανταγωνιστική ... (Καθημερινή, 20/01/2013)
7. ...η πιο μεγάλη ανησυχία για την κυβέρνηση προέρχεται... (Καθημερινή, 03/02/02013)
8. ...η πρόταση αυτή επικράτησε των πιο σκληρών προτάσεων... (Καθημερινή, 03/02/2013)
9. ...ότι μια ευοίωνη μέρα για την Ελλάδα... (Καθημερινή, 03/02/2013)
10. ...να του υποδεύξουν εκείνοι τον πιο δίκαιο τρόπο φορολόγησης... (Καθημερινή, 03/02/2013)
11. ...είναι ο πιο αποτελεσματικός τρόπος... (Καθημερινή, 10/02/2013)
12. Η διαδικασία θα γίνει πιο σωστή ... (Καθημερινή, 10/02/2013)
13. ...ότι ανέμειναν πιο σθεναρή στήριξη του προέδρου... (Καθημερινή, 17/02/2013)
14. ...που ήταν αναγκαίο για μια πιο ήπια προσαρμογή... (Καθημερινή, 17/02/2013)
15. ...για τις δυο πιο σημαντικές αποκρατηκοποιήσεις κρατικών εταιρικών περιουσιακών στοιχείων... (Καθημερινή, 24/02/2013)
16. ...πραγματοποίησε τα πιο πυκνά σεισμικά... (Καθημερινή, 03/03/2013)
17. Για την επίτευξη ενός πιο λιτού και πιο αποτελεσματικού κράτους... (Καθημερινή, 03/03/2013)
18. ...και από την πιο ζωνρή φαντασία... (Καθημερινή, 10/03/2013)
19. ...θεωρείται από τις πιο εύρωστες στην Ευρώπη... (Καθημερινή, 10/03/2013)
20. ...και εξολόθρευση και των πιο στοιχειωδών δικαιωμάτων... (Καθημερινή, 17/03/2013)
21. Μετά τον κ. Παπαγεωργόπουλο το πιο πολυσυζητημένο πρόσωπο στην πολύκροτη δίκη της Θεσσαλονίκης δεν είναι... (Καθημερινή, 17/03/2013)

ΕΛΑΤΙΒΗΝΗ ΣΤΕΠΕΝΗ ЗА СРАВНЕНИЕ
1. Εξίσου σημαντικός παράγοντος... (Καθημερινή, 06/01/2013)
2. ...κινούνται με εξαιρετικά αργούς ρυθμούς... (Καθημερινή, 06/01/2013)
3. ...ήταν εφαρμογή χαρακτηριστικά υψηλόβαθμο στέλεχος... (Καθημερινή, 06/01/2013)
4. ...από τη μία είναι η εξαιρετικά δυσχερής οικονομική συγκυρία... (Καθημερινή, 06/01/2013)
5. ...αλλά και ενός ακόμη πρώην γαλάζιου υπουργού... (Καθημερινή, 06/01/2013)
6. ...τα στελέχη είναι επίσης ιδιαιτέρως προσεκτικά... (Καθημερινή, 06/01/2013)
7. Δεδομένου, λοιπόν, του εξαιρετικά ασταθούς επικοινωνιακού κλίματος... (Καθημερινή, 06/01/2013)
8. ...για το οποίο ήδη εργάζεται μια αρκετά εκτεταμένη ομάδα... (Καθημερινή, 06/01/2013)
9. ...και την πολύ μικρή συνεισφορά... (Καθημερινή, 13/01/2013)
10. ...ενώ οι τιμές της γης είναι αρκετά ελκυστικές... (Καθημερινή, 13/01/2013)
11. ...διακρίνει μια αξιοσημείωτα μεγάλη στροφή... (Καθημερινή, 13/01/2013)
12. ...έχουν αναλάβει την κατάρτιση μεθόδων ελέγχου των πολύ εύπορων ατόμων... (Καθημερινή, 13/01/2013)
13. ...να δώσουν κορπό από πολύ μικρή ηλικία... (Καθημερινή, 13/01/2013)
14. ...με πολύ μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα... (Καθημερινή, 13/01/2013)
15. ...αν είχαν νιοθετήσει μια καθαρά ιδιοτελή συμπεριφορά... (Καθημερινή, 13/01/2013)
16. ...και η κυβέρνησή του πρέπει να στηριχθεί στο πολύ δύσκολο έργο... (Καθημερινή, 20/01/2013)
17. ...δημιούργησαν έναν απόλυτον καταστροφικό συνδιασμό... (Καθημερινή, 20/01/2013)
18. Η σημασία του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου είναι ιδιαίτερα σημαντική ... (Καθημερινή, 27/01/2013)
19. ...που η Ελλάδα ήταν σε πολύ καλύτερη κατάσταση... (Καθημερινή, 27/01/2013)
20. ...και στη συνέχεια εισάγεται σε πολύ υψηλότερες τιμές... (Καθημερινή, 27/01/2013)

21.είναι σχετικά περιορισμένες γεωγραφικά... (Καθημερινή, 03/02/2013)
22. ...τα δημοσιονομικά περιθώρια είναι πολύ περιορισμένα ... (Καθημερινή, 03/02/2013)
23. ...και η ακτοπλοΐα βρίσκεται σε πολύ δύσκολη κατάσταση... (Καθημερινή, 03/02/2013)
24. ...με σχετικά αυξημένη συμμετοχή... (Καθημερινή, 03/02/2013)
25. ...οι μεταβλητές είναι πάρα πολλές ... (Καθημερινή, 03/02/2013)
26. ...το μέγεθος των απωλείων θα είναι αρκετά υψηλό ... (Καθημερινή, 03/02/2013)
27. ...ενώ εξΐσου εντυπωσιακή ήταν η ταχύτητα... (Καθημερινή, 03/02/2013)
28. ...έχει επιλέγει ένας πολύ επώδυνος τρόπος... (Καθημερινή, 10/02/2013)
29. ...ώστε οι αποκλίσεις να είναι οι μικρότερες δυνατές ... (Καθημερινή, 17/02/2013)
30. Ο κ. Σαμαράς φέρεται ιδιαίτερα προβληματισμένος ... (Καθημερινή, 17/02/2013)
31. Ο αντιπρόσωπος της Κομισιόν εμφανίστηκε ιδιαίτερα εκνευρισμένος ... (Καθημερινή, 17/02/2013)
32. ...θα προκαλούσε τόσο έντονη δημόσια συζήτηση... (Καθημερινή, 17/02/2013)
33. ...όπου τόνιζε σε ιδιαίτερα αυστηρό ύφος ... (Καθημερινή, 17/02/2013)
34. ...τα έσοδα θα ήταν πολύ καλύτερα ... (Καθημερινή, 17/02/2013)
35. ...και οι μειώσεις σε μισθούς και συμτάξεις θα ήταν πολύ μικρότερες ... (Καθημερινή, 17/02/2013)
36. Μπορεί η ισορροπία αυτή να είναι ακόμη ασταθής ... (Καθημερινή, 17/02/2013)
37. ...και να αποφεληθεί από πολύ καλύτερη οικονομική και χρηματοπιστωτική διακυβέρνηση... (Καθημερινή, 24/02/2013)
38. ...που επέκρινε την πρόσφατη δήλωση του Ερντογάν ως ιδιαίτερα προσβλητική ... (Καθημερινή, 03/03/2013)
39. ...με αποτελέσματα όμως ιδιαίτερα χρήσιμα ... (Καθημερινή, 03/03/2013)
40. ...και σε μια νέα ακτίνα στο νοτιοδυτικά της Πελοποννήσου σε πολύ βαθιά νερά... (Καθημερινή, 03/03/2013)
41. ...πραγματοποίησε μόνο πολύ αραιά σεισμικά... (Καθημερινή, 03/03/2013)
42. ... τόσο πιο χαμηλή θα είναι η τιμή... (Καθημερινή, 03/03/2013)

43. ...εξαρτάται από δυο εξίσου σημαντικές εξελίξεις... (Καθημερινή,03/03/2013)
44. ...θα το δει ως μια ακόμη θετική πρόκληση... (Καθημερινή,03/03/2013)
45. Δυστυχώς η κατάσταση είναι πολύ σκληρότερη ... (Καθημερινή,10/03/2013)
46. ...και όχι στην πραγματική τιμή πώλησης, που ήταν μέχρι πρότινος σημαντικά υψηλότερη ... (Καθημερινή,10/03/2013)

Изследвайки въпроса за начините на образуване на степените за сравнение в съвременния гръцки език въз основа на приведените примери, можем да направим конкретни изводи.

1) Действително в разгледаните статии от вестник „Καθημερινή“ синтетичните форми на степените за сравнение преобладават. Това се дължи на факта, който отбелязахме по-горе, че този ежедневник се характеризира със строго придържане към книжовната норма.

2) Аналитичните форми, които представят примерите, са малко и част от тях включват причастия във функцията на прилагателни имена, които според правилата на съвременния гръцки език не могат да се степенуват синтетично (вж. пр. 1 и 21 от примерите със синтетични форми).

3) Интересен е фактът, че сред примерите с аналитични форми на степените за сравнение дори и в този вестник срещахме прилагателни имена, които по принцип не образуват аналитично. Натъкваме се например на прилагателното *μεγάλος* с формата *η πιο μεγάλη* (вж. пр. 7 от примерите с аналитични форми), независимо че според правилата на книжовния съвременен гръцки език тази форма е недопустима за писмената реч. Тези примери са изолирани, но тяхното присъствие е доказателство за стремежа към ограничаване на употребата на синтетичните форми при степените за сравнение и тяхната замяна с аналитични.

4) Доказателство за динамичното развитие за тази тенденция в езика са всички останали примери, които съдържат прилагателни имена, притежаващи синтетични форми за степени за сравнение, но тук ги срещахме с аналитични. Те имат синтетични форми, които са живи в езика и се използват паралелно с аналитичните. Изборът на аналитичното изразяване при тези прилагателни показва, че макар и не толкова динамична, колкото в разговорния език, тенденцията към аналитизъм при степените за сравнение засяга и книжовната реч, с която се характеризира вестник „Καθημερινή“.

5) Най-сериозното и безспорно доказателство, че аналитизмът е динамично развиваща се тенденция и в книжовния език, е наличието в статиите от вестник „Καθημερινή“ на елативни форми за степени на сравнение. Те се обясняват ясно със стремежа към аналитизъм в номиналната система на гръцкия език. Важно е проследяването на описателните форми поради факта, че те се появяват най-напред в разговорния език, откъдето постепенно с развитието на аналитизма в именната система на езика преминават в книжовната норма и както видяхме от примерите, присъстват вече и в писмените текстове.

ЛИТЕРАТУРА

- Асенова 2002:** Асенова, П. *Балканско езикознание*. Велико Търново: Фабер, 2002.
- Клерис, Бабиньотис 2005:** Κλαίρης, Χ., Γ. Μπαμπινιώτης. *Γραμματική της Νέας Ελληνικής*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 2005.
- Макридж 2011:** Mackridge, P. *Ηνεοελληνική γλώσσα*. Αθήνα: Πατάκη, 2011.
- Пороманска 2002:** Пороманска, Ст. *Новогръцки език за начинаещи*. Велико Търново: Ровита, 2002.
- Чаролеева 2007:** Чаролеева, М. *Семантичната категория степен и нейното изразяване в българския език*. София: „Проф. Марин Дринов“, 2007.